

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 129/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kuntien sisäilmaongelmaisten rakennusten alaskirjauksien kohtuullistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikko Kinnusen /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 129/2019 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta kuntien tukalassa kokonaistilanteessa löytyisi oikeudenmukainen menettelytapa sisäilmaongelmien vuoksi käytöstä poistettujen hallinto- ja laitosrakennuksien kirjanpidollisissa käsittelyissä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kuntatalouden heikennyttyä on yleistynyt keskustelu siitä, että kunnan taloutta voitaisiin tasapainottaa kirjanpidon toimenpitein. On esimerkiksi ehdotettu, että kunnat saisivat määrärajan purkaa tyhjilleen jääviä kiinteistöjä ilman että poistoja tarvitsee huomioida tilinpäätöksessä tai että arvonalentumisia voitaisiin kirjata peruspääomaa vastaan.

Kirjanpidon suunnitelman mukaisten poistojen tarkoituksena on jakaa investointihyödykkeen kuten rakennuksen, koneiden ja laitteiden tai yhdyskuntarakentamisen menot niille vuosille, jolloin hyödykkeellä ennakoidaan olevan kunnalle arvoa joko palvelutuotannossa tai kerryttämässä tuloja. Poistoja kirjaamalla hyödykkeen menot otetaan huomioon tuloslaskelmassa, joka kuvaa kunnan tulojen riittävyyttä menojen kattamiseen. Arvonalentumiskirjaukset täydentävät suunnitelman mukaisia poistoja tilanteissa, joissa poistosuunnitelman mukainen kulukirjausten tahti ei ole ollut riittävä tai hyödykkeen palvelutuotantokyky heikkenee muista syistä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi hyödykkeen tuhoutuminen tai muuttuminen käyttökelvottomaksi sisäilmaongelmien vuoksi.

Kirjanpidossa menoja ei voi jättää kirjaamatta eikä niitä voi kirjata peruspääomaa vastaan. Jos näin meneteltäisiin, tuloslaskelma ei kuvaisi kaikkia kunnan menoja. Kaikki menot vaikuttavat myös kunnan rahavaroihin. Poistot ja arvonalentumiset eroavat muista menoista kuten palkkamennoista vain siinä, että niiden avulla pitkävaikutteinen meno jaetaan kirjanpidossa usealle vuodelle. Jos sisäilmaongelmien vuoksi käytöstä poistettujen rakennusten poistot tai arvonalentumiset jätettäisiin kirjaamatta, kunnan tulojen riittävyydestä menojen kattamiseen muodostuisi väärä kuva. Osaa menoista ei voi jättää esittämättä tuloslaskelmassa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 129/2019 vp

Pitkävaikutteisten hyödykkeiden poistoajat ovat osin harkinnanvaraisia kirjanpito-ohjeiden puitteissa. Valittu poisto aika vaikuttaa myös siihen, miten todennäköistä on tarve kirjata erikseen arvonalentumisia sisäilmaongelmien vuoksi. Sellaisissa kunnissa, joissa on valittu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti lyhyitä poistoaikoja ja joissa hyödykkeen hankintameno ehditään kirjata käyttöaikana kuluksi, ei ole tarvetta kirjata erikseen arvonalentumisia. Oikeudenmukaista on, että erilaisia kuntia kohdellaan tasapuolisesti.

Kunnan kirjanpitoon sovelletaan kuntalain lisäksi kirjanpitolakia, ja kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa tarkemmat ohjeet kirjanpitolain soveltamisesta. Kuntien tilinpäätöksiin perustuen johdetaan myös laskelmat, joiden perusteella Suomen julkisen sektorin taloutta arvioidaan Euroopan unionin tasolla. Pelkillä kirjanpidon toimenpiteillä ei tosiasiallisesti muuteta kunnan talouden tasapainoa, eikä niitä siksi ole kirjanpitolaissa tai kuntien kirjanpito-ohjeissa hyväksytty.

Kuntalain talouden tasapainoa ja alijäämän kattamista koskevien säännösten tarkoituksena on ollut, että alijäämä katetaan reaalitalouden toimenpitein tuloja lisäämällä tai menoja vähentämällä. Poistojen lykkääminen tai alimitoittaminen tai arvonalentumisten kirjaaminen tuloslaskelman sijasta peruspääomaa vastaan vääristävät kunnan taloudesta saatavaa kuvaa, mikä pahimmillaan lykkää kunnan todellisten talouden tasapainottamistoimenpiteiden käynnistämistä.

Helsingissä 9.10.2019

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero